

>> Tranh vẽ của trẻ em khuyết tật
- Nguồn: Google

NHỮNG BÀI HỌC KINH NGHIỆM

từ trường dành cho người khuyết tật

Vừa qua, một cuộc thảo luận sôi nổi được diễn ra trong toàn nước Úc bàn về vấn đề: Làm thế nào để hệ thống giáo dục của chúng ta có thể sánh được với những hệ thống giáo dục tốt nhất trên thế giới, làm sao để đảm bảo rằng chất lượng giảng dạy của tất cả các trường học đều tốt, cũng như có thể chắc chắn rằng mọi trẻ em đều được hưởng một nền giáo dục ưu việt.

Đương đầu với những thách thức kể trên mà nhà nghiên cứu Julia Gillard (người khởi xướng cuộc thảo luận nói trên) đã đề cập cũng đồng nghĩa với việc phải tìm ra phương hướng giải quyết mang tính đột phá trong nhiều lĩnh vực. Tôi cho rằng cải cách giáo dục sẽ không thể thành công một khi các trường học không triển khai theo những phương pháp thực

hành đã được áp dụng thành công ở các trường dành cho người khuyết tật hàng đầu thế giới. Đó là những ngôi trường tiếp nhận các học viên khuyết tật ở mọi mức độ, từ khuyết tật nhẹ tới những khuyết tật nghiêm trọng hơn. Ở đây, tôi muốn nhấn mạnh tới hai phương pháp thực hành nổi bật hơn cả: phương pháp học cá biệt và phương pháp tập trung vào các bộ môn nghệ thuật.

Học cá biệt từ lâu đã trở thành một phương pháp có tầm ảnh hưởng rộng lớn trên toàn thế giới và đảm bảo thu được thành công đối với mọi học viên. Đặc điểm chung của phương pháp này là kế hoạch học tập được xây dựng sao cho phù hợp với từng người học, quá trình học được giám sát thường xuyên, khi một học viên bị tụt lại phía sau ngay lập tức sẽ nhận được sự giúp đỡ kịp thời từ phía nhà trường đồng thời luôn có ít nhất một giáo viên hiểu rõ và hướng dẫn người học với vai trò như một người cố vấn giàu kinh nghiệm.

Mỗi năm, có hàng triệu nhà giáo dục bay đến Phần Lan để tìm hiểu bí quyết thành công trong lĩnh vực giáo dục của quốc gia này. Một nhân tố nổi bật phải kể tới đó là: quá trình học của mỗi học viên được giám sát kỹ đến mức bất cứ trường hợp nào bị tụt lại phía sau đều nhận được một sự giúp đỡ đặc biệt có thể dưới hình thức một thầy một trò hoặc được tổ chức dưới dạng một nhóm nhỏ.

Vậy, tại sao chúng ta cần phải tới Phần Lan để tìm hiểu về vấn đề này khi mà các trường dành cho người khuyết tật của chúng ta đều đã được thừa nhận là những mô hình thực hành hàng đầu thế giới? Đó là bởi họ xây dựng một kế hoạch học tập riêng đối với từng học sinh. Việc giám sát quá trình học tập được tiến hành hàng ngày. Đội ngũ giáo viên làm việc theo từng nhóm để đảm bảo có thể nắm bắt một cách

đầy đủ nhu cầu của học viên và đưa ra phương hướng hành động kịp thời.

Ví dụ, ở Trường Khuyết tật Port Phillip, các nhà trị liệu, bác sĩ chuyên khoa, giáo viên và những người lãnh đạo Nhà trường thuộc Ủy ban dịch vụ tổng hợp họp nhau lại hàng tuần nhằm đảm bảo rằng quá trình học tập của từng học viên trong số 150 người đang theo học tại đây được trao đổi thường xuyên và lên kế hoạch hoạt

động cụ thể cho từng khoá học. Trong một vài trường hợp đặc biệt, các bậc phụ huynh có thể tham gia những buổi họp này.

Trường Tự kỉ Western cũng là một ví dụ như vậy. Trường tiếp nhận 240 học viên mắc bệnh tự kỉ và hội chứng Asperger. Những ngôi trường kiểu này và các trường học khác tương tự như vậy đóng vai trò như một cầu nối với những tổ chức bên ngoài và các nhà cung cấp dịch vụ trong sự quyết tâm tạo ra một mạng lưới các dịch vụ đáp ứng đầy đủ nhu cầu của học viên.

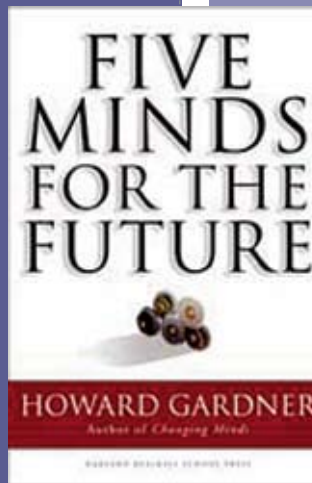
Tôi cho rằng, khi cách thức tiếp cận này hoạt động tốt ở một trường học dành cho người khuyết tật với 150 học viên thì sẽ chẳng mấy khó khăn nếu chúng ta mở rộng áp dụng nó với một trường học thông thường 1.500 sinh viên. Đó là một cách thức tiếp cận khác biệt rõ rệt trong việc phân bổ hệ thống các dịch vụ, từ đội ngũ giáo viên và các chuyên gia khác làm việc trong các nhóm lâm sàng thuộc các đơn vị giáo dục tương đương tới các bài tập thực thành y học tốt nhất.

Cách thức tiếp cận đó đòi hỏi ở chúng ta nhiều kĩ năng mới. Điều này đã được nhận ra ở Phần

Lan, một đất nước mà hiện nay, tất cả các giáo viên đều phải có bằng thạc sĩ và họ, những người sẽ giúp đỡ sinh viên dưới hình thức cá nhân hay các nhóm nhỏ, đều được đào tạo thêm và nhận một mức lương hậu hĩnh.

Cũng có trường hợp các trường học tự xây dựng trung tâm đào tạo cho riêng mình nhằm mang lại những chương trình đào tạo đại học chính quy cung cấp cho người học hệ thống kiến thức hàng đầu.

Những biện pháp này đã mở ra một cuộc cách mạng trong việc quản lí trường học cũng như sự sáng tạo trong việc hình thành các năng lực nghề nghiệp. Đối mặt với những khoản chi phí phát sinh khi áp dụng các biện pháp kể trên giống như một hình thức kiểm tra lòng quyết tâm của chúng ta trong việc đảm bảo thành công đối với tất cả các sinh viên trong mọi hoàn cảnh. Đây được coi là tâm điểm của cải cách giáo dục.

Gần đây, tại một buổi hội nghị chuyên đề bàn về nội dung "Cùng nhìn lại Giáo dục đặc biệt" do Trường Khuyết tật Port Phillip tổ chức, người ta đặc biệt chú ý tới việc giảng dạy các bộ môn nghệ thuật cũng như các liệu pháp nghệ thuật được sử dụng trong lĩnh vực giáo dục đặc biệt.

Oliver Sacks, hiện là giáo sư giảng dạy tại khoa Thần kinh lâm sàng thuộc Trường Đại học Columbia, đã khẳng định hiệu quả của phương pháp này trong cuốn "Musicophilia : Tales of Music and the Brain" (Musicophilia : Câu chuyện của âm nhạc và bộ não). Ông chỉ ra rằng "Có những người không thể thực hiện một chuỗi gồm 4 hay 5 hành động liên tiếp nhưng lại có thể hoàn thành nhiệm vụ này một cách suôn sẻ nếu đặt họ vào môi trường âm nhạc. Âm nhạc có sức mạnh to lớn trong việc ghi lại những chuỗi hành động liên tiếp vào trí nhớ và giúp hoàn thành nhiệm vụ kể trên khi mà những dạng thức tổ chức khác không thể phát huy tác dụng". Sức mạnh của âm nhạc đã được chứng minh hàng ngày thông qua các chương trình trị liệu bằng âm nhạc tại Port Phillip. Những hình thức khác của âm nhạc trong nghệ thuật, kịch nói hay khiêu vũ cũng có khả năng truyền cảm và tác dụng tương đương thế.

Vậy, đâu là nhân tố trung tâm quyết định thành công trong lĩnh vực Giáo dục đặc biệt mà chúng ta có thể áp dụng vào giáo dục nói chung? Trong cuốn "Creators" (Những nhà sáng tạo), Paul Johnson đã viết "sự sáng tạo là cái vốn có trong mỗi chúng ta" và rằng "sự sáng tạo nghệ thuật có tác dụng hơn bất cứ hoạt động nào khác trong việc đưa ra những liệu pháp có hiệu quả nhằm chữa trị cho những căn bệnh hiện đang tồn tại".

Chính bởi thế, nhiều người đã rất ngạc nhiên khi không hề thấy bóng dáng các môn nghệ thuật trong bản tóm tắt hiện thời của Ủy ban Chương trình giảng dạy quốc gia, một Ủy ban được lập nên dưới sự bảo trợ của Hội đồng chính quyền Úc (COAG). Trong giai đoạn đầu, nhiệm vụ của Ủy ban này là phát triển chương trình giảng dạy quốc gia hệ 12 năm cho các môn Khoa học, Toán học, Tiếng Anh và Lịch sử. Giai đoạn sau đó công việc của họ sẽ được tiếp tục với môn Địa lí và các ngôn ngữ khác ngoài tiếng Anh. Chúng ta có thể nhận thấy rằng: không hề có bất cứ môn học nào liên quan tới lĩnh vực nghệ thuật trong danh sách ấy.

Giáo sư Howard Gardner thuộc Đại học Havard là một trong những người có uy tín bậc nhất về thiết kế chương trình giảng dạy. Trong cuốn "Five Minds for the Future" (Năm trí tuệ cho tương lai) ông đã chỉ ra rằng tất cả chúng ta cần phải suy nghĩ theo những cách thức cá biệt hoá tư duy. Đối với các trường ở bậc học phổ thông, ông cho hay "tôi thường lên một danh sách ngắn bao gồm các môn: Khoa học, Toán học, Lịch sử và ít nhất một bộ môn nghệ thuật nào đó".

Ý tưởng đưa các môn nghệ thuật vào chương trình giảng dạy đã được đề xuất tại Hội nghị cấp cao Australia 2020 bàn về vấn đề "Hướng tới một nước Úc sáng tạo" được phối hợp tổ chức giữa Cate Blanchett, Peter Garrett và Julianne Schultz.

Sự bỏ sót các môn nghệ thuật mà Ủy ban Chương trình giảng dạy Quốc gia mắc phải đã làm chậm sự phát triển của cải cách giáo dục. COAG nên đảm bảo rằng điều này sẽ nhanh chóng được sửa chữa.

Bà Gillard và ông Kevin Rudd cũng vừa ra lời kêu gọi các doanh nghiệp và tổ chức từ thiện đóng góp cho quỹ giáo dục. Trong lĩnh vực này, nhiều trường học dành cho người khuyết tật rất nổi trội và đã gặt hái được

Brian Caldwell là giám đốc điều hành công ty Phát triển giáo dục (Educational Transformations), nguyên chủ nhiệm khoa giáo dục thuộc trường Đại học Melbourne. Bài viết này đã được ông gửi tới buổi hội thảo chuyên đề mang tên "Cùng nhìn lại Giáo dục đặc biệt".

nhiều thành quả tốt đẹp. Các môn nghệ thuật trong chương trình học tại Port Phillip được tài trợ bởi 36 đơn vị và tổ chức từ thiện, trong đó bao gồm cả các doanh nghiệp lớn nhất Australia và các tổ chức, các quỹ quản thác hàng đầu.

Trong một buổi nói chuyện mới đây về John Button, bà Gillard đã nhắc tới nhà kinh tế học người Anh John Maynard Keynes và câu nói nổi tiếng của ông "khi thực tế thay đổi, tôi sẽ

thay đổi suy nghĩ của mình. Còn anh, anh sẽ làm gì?"

Tôi cho rằng, thực tế đã có sự biến đổi to lớn cùng với sự thành công trong giảng dạy của các trường học dành cho người khuyết tật. Giữa bối cảnh đó, việc xây dựng hệ thống bài giảng theo phương pháp dạy cá biệt ở tất cả các trường học, thay đổi cách thức tiếp cận nhằm hướng tới việc học thông qua nghệ thuật và bằng các liệu pháp nghệ thuật, việc đưa các môn nghệ thuật vào chương trình giảng dạy quốc gia và việc tạo ra một nguồn lực cộng đồng to lớn đã trở thành mối quan tâm không chỉ của riêng ai.

>> H.H (tổng hợp)